DOI: https://doi.org/10.53486/sstc2026.v3.71
CZU: [658.155:005.332.1]:657

ANALYSIS OF PROFIT ELASTICITY AND ITS ROLE IN EVALUATING ENTERPRISE PERFORMANCE

ANALIZA ELASTICITĂȚII PROFITULUI ȘI ROLUL ACESTEIA ÎN EVALUAREA PERFORMANȚEI ÎNTREPRINDERII

RAILEAN Nicoleta, masterandă, specialitatea: Finanțe și contabilitatea firmei
ORCID: 0009-0004-6132-0937
RAILEAN Violeta, masterandă, specialitatea: Finanțe și contabilitatea firmei
ORCID: 0009-0002-7323-4476
Academia de Studii Economice din Moldova, Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail: railean.nicoleta@ase.md; railean.violeta@ase.md

Abstract: *In assessing the financial performance of enterprises operating in a competitive economy, profit analysis is one of the essential practices. Profit, as a key indicator, contributes to evaluating the efficiency of business activities, while the analysis of profit elasticity reflects the sensitivity of this indicator to changes in revenue.*
The purpose of the research is to apply the profit elasticity coefficient to representative firms from the main economic sectors: agriculture/agri-food, manufacturing industry, energy/utilities, construction, and services. This approach allows for the comparison of profit sensitivity to revenue fluctuations and the evaluation of sectoral performance.
The methodology includes a documentary analysis of financial statements, the calculation of profit elasticity, comparison of values across firms, and the economic interpretation of the results.
The results of the analysis aim to highlight significant differences between sectors, indicating trends of growth, stability, or decline in the indicators.
The analysis confirms whether profit elasticity is a useful tool for evaluating financial performance and managing operational risk.
Key words: Profit, financial management, economic efficiency, profit elasticity coefficient
JEL CLASSIFICATION: M41, G30

INTRODUCERE

Modul în care întreprinderile se adaptează la condițiile economice este influențat de factorii interni și externi ai conjuncturii economice, care determină schimbările cantitative și valorice ale activității acestora. În acest sens, analiza performanței economico-financiare a întreprinderilor devine un instrument esential în fundamentarea deciziilor manageriale. Un loc important în cadrul acestui proces revine profitului, considerat indicator sintetic al eficienței activității unei întreprinderi. Respectiv, se consideră importantă determinarea coeficientului elaticității profitului, ceea ce permite identificarea gradului de sensibilitate a rezultatului financiar și contribuie la o evaluare mai profundă a riscului și la măsurarea stabilității activității economice. Aplicat asupra profitului, indicatorul de elasticitate reflectă felul în care măsura acestuia se modifică sub influența fluctuației veniturilor din vânzări sau a altor factori. Prin urmare, elasticitatea profitului devine un instrument analitic pentru aprecierea și evaluarea flexibilității și sustenabilității întreprinderii.
Pentru abordarea problematicii privind cercetarea și măsurarea coeficientului de elasticitate a profitului au fost utilizate așa metode de cercetare precum: metoda comparației rezultatelor financiare în evoluție sau între întreprinderi/sectoare economice, metoda analitică, care implică cuantificarea influenței factorilor asupra elasticității, metoda deductivă ce presupune concluziile cu privire la modificările profitului sub incidența diverșilor factori, metoda statistică, care presupune colectarea și procesarea datelor pentru efectuarea cercetării indicatorului analizat.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Necesitatea studiului elasticității profitului apare în momentul determinării modului în care profitul reacționează la modificările veniturilor din vânzări și evaluarea sensibilității financiare.
Subiectul performanței economico-financiare și al elasticității profitului este abordat de mai mulți cercetători, specialiști în domeniu printre care, Băncilă N., Botnari N., Iașciuc E. în opinia cărora performanța include un concept de largă aplicabilitate și denotă o importanță atât pentru economie dar și pentru întreprinderi în atingerea obiectivelor financiare și strategice. Analiza elasticității profitului reprezintă un instrument esențial pentru evaluarea performanței economico-financiare a întreprinderii. (Băncilă N., Botnari N., Iașciuc E., 2025)
Printre factorii importanți care influențează elasticitatea profitului pot fi considerați: (fig.1)

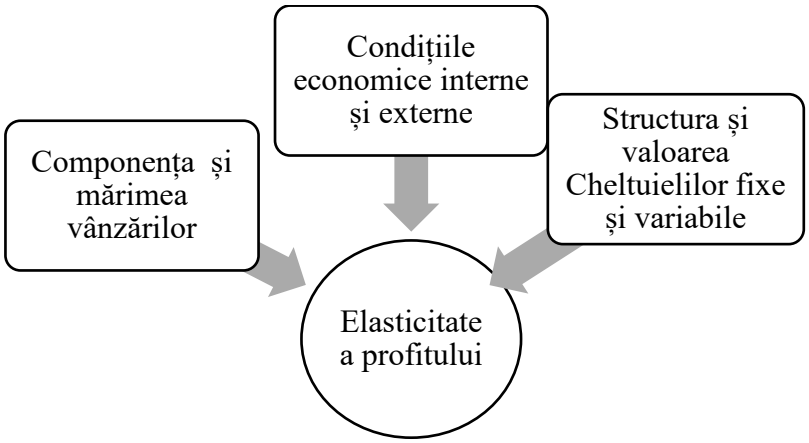

Figura 1. Factorii de influență a elasticității profitului
Sursa: *elaborată de autor*

În funcție de elementele analizate, se diferențiază mai multe tipuri de elasticitate a profitului:
— Elasticitatea profitului în raport cu veniturile din vânzări;
— Elasticitatea profitului în raport cu cheltuielile;
— Elasticitatea profitului în raport cu prețul.

Coeficientului de elasticitate permite aprecierea gradului de risc al activității întreprinderii, și este interpretat respectiv:
E > 1 → profit elastic, se caracterizează print-o sensibilizare ridicată și un risc mare;
E = 1 → variație proporțională între venituri din vânzări/cheltuieli/preț și profit;
E < 1 → profit inelastic, se caracterizează printr-o stabilitate a activității întreprinderii.

Analiza coeficientului de elasticitate a profitului presupune:
— identificarea la un moment dat al nivelului riscului economic la care este supusă entitatea.
— compararea atât în timp, cât și între diferite entități, necesare pentru fundamentarea diverselor decizii manageriale orientate spre aspectele financiare.

Nivelul elasticității profitului și mărimea riscului operațional sunt influențate la rândul său de structura cheltuielilor. Din acest punct de vedere se poate menționa că:
— o pondere mai mare a cheltuielilor fixe indică un coeficient mai sporit de elasticitate a profitului totodată și un risc operațional mai sporit;
— o pondere mai mică a cheltuielilor fixe exprimă un risc operațional mai redus (așa cum pragul de rentabilitate se atinge pentru un nivel al veniturilor din vânzări mai mic).

Reeșind din cele menționate, rolul elasticității profitului în examinarea randamentului activității întreprinderii constă în următoarele :
— o elasticitate sporită denotă apariția riscului economic, ceea ce ar permite identificarea dezechilibrului financiar.

— adoptarea deciziilor manageriale în dependență de rezultatele analizei indicatorului de elasticitate sunt utilizate în stabilirea deciziilor și optimizarea valorii și structurii costurilor.
— elasticitatea profitului permite evaluarea performanței economico-financiare a întreprinderii.
Formula de calcul a coeficientului de elasicitate a profitului este următoarea:

$$\textbf{\textit{Coeficientul de elasticitate a profitului}} = \frac{Modificarea\ profitului\ operațional/Profitul\ operațional\ în\ anul\ precedent}{Modificarea\ veniturilor\ din\ vânzări\ /Venituri\ din\ vânzări\ în\ anul\ precedent}$$

Rezultatele obţinute

În condițiile economiei de piață, volumul vânzărilor reprezintă unul dintre principalii factori care influențează profitul. Din această perspectivă, elasticitatea profitului față de venitul din vânzări indică faptul că o creștere relativă a veniturilor poate genera o creștere mai mare sau mai mică a profitului, în dependență de componența costurilor. Ulterior, vor fi prezentate datele privind estimarea coeficientului de elasticitate a profitului pentru perioada 2020-2024 a 5 entități selectate din diverse sectoare ale economiei.

Tabelul 1. Estimarea coeficientului de elasticitate a profitului pentru perioada 2020-2024, mii lei

Sectorul	Întreprin derea	Indicatorul	Anul 2020	Anul 2021	Anul 2022	Anul 2023	Anul 2024
Agricultură, silvicultură și pescuit	IM Vinăria Purcari SRL	Venituri dn vânzări	287056,92	409299,88	490255,97	558843,17	634936,4
		Profitul brut	141656,67	198108,89	198057,36	213313,82	243471,86
		Coeficientul de elasticitate a profitului	-	0,94	-0,001	0,55	1,04
Industrie prelucrătoare	Franzeluța SA	Venituri dn vânzări	546997,2	561899,97	678540,01	730805,54	717725,33
		Profitul brut	84721,98	78968,45	87943,83	146552,23	184197,89
		Coeficientul de elasticitate a profitului	-	-2,49	0,55	8,65	-14,35
Energie și utilități	Energocom SA	Venituri dn vânzări	4019758,1	2221805,71	8478389,2	17216677	14897615,
		Profitul brut	54175,4	-1532,28	-64961,18	-385100,01	327294,41
		Coeficientul de elasticitate a profitului	-	2,29	14,7	4,78	13,73
Construcții	Exfactor grup SRL	Venituri dn vânzări	716745,1	964333,12	264019,05	1432433,72	646784,57
		Profitul brut	172491,5	344605,19	64341,97	176629,93	99421,23
		Coeficientul de elasticitate a profitului	-	2,89	1,12	0,39	0,79
Srvicii/ comerț si telecomuni-cații	Orange Moldova SA	Venituri dn vânzări	2913682,1	3050691,75	3161577,18	3434619,69	3614060,8
		Profitul brut	1227717,2	1168761,73	1144926,39	1277869,4	1359980,3
		Coeficientul de elasticitate a profitului	-	-1,02	-0,56	1,34	1,23

Sursa: calculat de autor în baza *Situațiilor financiare ale entităților,* Biroul Național de Statistică. Depozitarul public a situațiilor financiare. [online] [citat 31.12.2020-31.12.2024]. Disponibil: https://depozitar.statistica.md

Rezultatele estimate în tabelul de mai sus arată că relația dintre veniturile din vânzări și profitul brut diferă semnificativ între sectoare în dependență de evoluția acestora.

În unele cazuri se atestă că creșterea veniturilor a generat creșterea profitului într-o măsură proporțională sau mai mare.

În alte situații, observăm că profitul a fost puțin volatil fiind influențat negativ de creșterea valorii veniturilor, ceea ce ar indica probleme de eficiență sau factori interni, externi care au influențat nefavorabil rezultatele activității.

În cazul entității IM „Vinăria Purcari" SRL, se observă o evoluție constant progresivă a veniturilor din vânzări, astfel în anul 2020 valoarea acestora a constituit 287 056,92 mii lei pe când în anul 2024 s-a majorat până la 634 936,4 mii lei. Privind profitul brut se observă o evoluție similară. În anul 2024 coeficientul de elasticitate a constituit 1,04 puncte, ceea ce indică o elasticitate moderată, atestând o creștere a profitului proporțională veniturilor din vânzări.

Privind analiza dinamicii coeficientului de elasticitate a profitului la „Franzeluța" SA a fost înregistrată o evoluție instabilă în anul 2021, valoarea indicatorului având o mărime negativă de 2,49 puncte, deși s-a observat o creștere a veniturilor. Pentru următoarele perioade rezultatele financiare au avut o tendință pozitivă, atingând nivelul de 8,65 în anul 2023, ceea ce arată o creștere bruscă a profitului. Cu toate acestea, în linii generale, rezultatele obținute exprimă o evoluție oscilantă a valorii profitului.

Pentru „Energocom" SA evoluția indicatorilor analizați este relativ stabilă. În anul **2021**, coeficientul elasticității a înregistrat 2,29 p., majorându-se în **2022** pînă la 14,7, reflectând creșterea accentuată a veniturilor din vânzări. Pe parcursul anului **2024** se observă o redresare rezultatul fiind de 13,73, semnificând o îmbunătățire a profitabilității datorită optimizării costurilor și schimbării condițiilor de piață. Privind sectorul în care activează întreprinderea observăm o mărime sporită a coeficienților de elasticitate a profitului.

Întreprinderea „Exfactor Grup" SRL din sectorul construcțiilor prezintă o evoluție oscilantă a indicatorilor analizați. În **2021**, coeficientul elasticității profitului constituind 2,89, astfel indicând majorarea valorii veniturilor din vânzări și a profitului. Însă în **2022**, acesta scade până la 1,12, înregistrând un risc sporit al activității, fapt ce impune eficientizarea acesteia, tendință ce s-a păstrat și în **2024**, când coeficientul s-a redus pînă la 0,79, confirmând instabilitatea specifică acestui sector, influențată de caracterul ciclic al activității.

Întreprinderea **Orange Moldova SA**, din domeniul serviciilor și telecomunicațiilor, a înregistrat în 2021 o mărime negativă **a coeficientului de** elasticitate a profitului de 1, 02 iar în **2023** și **2024** valorile indicatorului au crescut ușor fiind de 0,34 și 1,23 respectiv, aceste valori indică o creștere constantă dar moderată a profitului în raport cu veniturile, ceea ce reflectă stabilitatea sectorului, cererea constantă și un control eficient al costurilor.

CONCLUZII și RECOMANDĂRI.

În contextul aplicării Standardelor Naționale de Contabilitate, corelarea analizei profitului cu elasticitatea acestuia permite o abordare amplă a performanței, contribuind la fundamentarea direcțiilor strategice și la menținerea echilibrului financiar al întreprinderii.

Rezultatele analizei efectuate demonstrează că:

— coeficientul de elasticitate a profitului este un indicator relevant pentru aprecierea eficienței financiare a întreprinderilor;

— acesta permite identificarea intensității riscului operațional și a gradului de sensibilitate la fluctuațiile veniturilor;

— oferă oportunități unor comparații privind eficiența între diverse sectoare economice;

În baza rezultatelor analizei efectuate, putem deduce următoarele recomandări:

— efectuarea analizei continue a elasticității profitului pentru a prevedea efectele modificărilor veniturilor asupra rezultatelor financiare;

— diversificarea structurii veniturilor pentru reducerea expunerii operaționale;

— eficientizarea costurilor, în special, în sectoarele caracterizate printr-o elasticitate sporită sau negativă;

REFERINȚE:

1. Băncilă N., Botnari N., Iașciuc E. . (2025) *Managementul performanței întreprinderii.* Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/101-108_25.pdf
2. Biroul Național de Statistică RM. Site web (2020-2024). Disponibil: https://statistica.gov.md
3. Cojocari A. (2016) *Analiza stabilităţii financiare – etapă decisivă în evaluarea unei entităţi economice*. Disponibil: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://irek.ase.md/xmlui/bitstream/handle/123456789/1813/COJOCARI%20Ala_conf_Dep_Contabilitate_aprilie_2016.pdf?sequence=1&isAllowed=y
4. Cojocari A., Samson I., (2020) *Unele particularităţi ale contabilităţii şi analizei performanţelor privind rezultatele financiare*. Disponibil: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj /https: //irek. ase.md/xmlui/bitstream/handle/1234567890/341/Cojocari_A_Samson_I_conf_septembrie_2017_vol_3.pdf?sequence=1&isAllowed=y
5. Ministerul Finanțelor RM. Standardele Naționale de Contabilitate (SNC).

Coordonator științific: BĂNCILĂ Natalia, dr. hab., prof. univ.,
ORCID: 0000-0003-3090-4302
Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail: bancila.natalia@ase.md